

ГОЛОВНІ КРИТЕРІЇ СИСТЕМИ ЯКОСТІ ОЦІНЮВАННЯ В РЕСПУБЛІЦІ ПОЛЬЩА

Анна Остапенко,
доктор філософії, молодший науковий співробітник
лабораторії науково-методичного супроводу
підготовки фахівців у коледжах і технікумах,
Інститут професійної освіти НАПН України
<https://orcid.org/0000-0002-2669-7227>

Анотація. Розглянуто проблеми якості освіти у закладах фахової передвищої освіти (ЗФПО) Польщі, що стало предметом зацікавлення та залучення структур і установ як на міжнародному, так і на національному рівні. Державні структури запровадили складну правову систему, в якій описувалась якість освіти в закладах передвищої освіти за допомогою різних параметрів де перевіряється ступінь їх виконання відповідними державними установами республіці Польщі.

Ключові слова: заклади фахової передвищої освіти Польщі, якість освіти, студенти, роботодавці, рівні якості освіти.

MAIN CRITERIA OF THE QUALITY ASSESSMENT SYSTEM IN THE REPUBLIC OF POLAND

Anna Ostapenko,
doctor of philosophy, junior researcher
laboratories of scientific and methodical support
training of specialists in colleges and technical schools,
Institute of Vocational Education of NAES of Ukraine

Abstract. The problems of the quality of education in ZFPO were solved, which became the subject of interest and involvement of many structures and institutions both at the international and national level. State structures have introduced a complex legal system, which describes the quality of education in higher education institutions using various parameters where the degree of their implementation is checked by the relevant government agencies in the Republic of Poland.

Keywords: institutions of professional higher education, quality of education, students, employers, levels of quality of education.

Проблема якості освіти у коледжах та технікумах постала в Польщі разом з поширенням вищої освіти на початку 90-х років ХХ ст. У зв'язку зі збільшенням кількості студентів, які прагнули її отримати, збільшилося кількість слухачів, також збільшилася кількість навчальних закладів, звідси, виникла потреба створити інструменти для порівняння цих навчальних закладів. Кандидати на навчання та їхні сім'ї, які фінансують освіту, шукають інформацію безпосередньо в інтернеті, що дозволяє оцінювати та відбирати коледжі, технікуми та університети за рейтингом. У свою чергу, керівництво коледжів порівнювало результати навчання студентів своїх коледжів із результатами діяльності конкурентів на ринку вищої освіти та запроваджувало нові спеціальності відповідно до запиту ринку праці. Такий формалізований попит на оцінку закладів вищої освіти створив пропозицію у

вигляді рейтингів. Звичайно, є заклади, які шукають інформацію про зовнішнє (об'єктивне) оцінювання власної діяльності, оскільки використання такої інформації з метою покращення навчальної пропозиції для внутрішніх потреб ринку праці, економіки та суспільства є пріоритетом і головною стратегією (Роскі, 2020, р.26).

Проблема якості освіти у ВНЗ стала предметом зацікавлення та залучення багатьох структур і установ як на міжнародному, так і на національному рівні. Державні структури запровадили складну правову систему, в якій описувалась якість освіти в технікумах, коледжах та університетах за допомогою різних параметрів, за якими перевіряється ступінь їх виконання відповідними державними установами.

У своєму дослідженні Магдаліна Єлонек і Йоанна Скшинська вказують на кілька можливих пунктів категорії якості. Ці підходи стосуються досконалості, безвідмовності, підготовки до досягнення цілей установи, постійного розвитку та задоволення очікувань і потреб роботодавця (Росул, 2016, р.19). Останній підхід привертає увагу на «визначення потреб та очікувань роботодавців як відправної точки для розробки продукту чи послуги. Таким чином, створення якості полягає у визначенні потреб роботодавця та переведенні їх у вимірювальні величини, які, будучи реалізованими у продукті чи послугі, забезпечать клієнтові, роботодавцеві задоволення». Автори дослідження підкреслюють цей аспект щодо якості освіти в університеті «з огляду на різноманітні визначення якості освіти, які з'явилися за останні кілька десятиліть. Доцільними з точки зору застосування в освіті будуть ті, які стосуються відповідності очікуванням зацікавлених сторін». Отже, для розуміння поняття якості, автор Адам Росул запропонував використовувати термін «якість дослідження», оскільки це безпосередньо стосується часу навчання і пов'язане з виконанням прямих очікувань студентів щодо університету. Відповідальність за ефективну діяльність у сфері якості освіти як оптимальної відповіді на виклики сьогодення мають брати на себе самі університети (Росул, 2016, с.19).

Усі перевірені заклади ФПО мали внутрішні системи забезпечення якості освіти з окремими сферами діяльності та процесами. Також в усіх цих закладах створили органи, відповідальні за якість освіти на місцях як на рівні університетів, так і окремих кафедр.

Таким чином, у 2002 році створено Польський акредитаційний комітет, як установу, що діє незалежно з метою підвищення якості освіти відповідно до ст. 48а (1) PSW. Комісія діє на підставі статуту, ухваленого постановою № 3/2016 ПКА33 на пленарному засіданні ПКА. Із 29 листопада 2016 року Польський акредитаційний комітет регулює питання, пов'язані з оцінкою якості освіти, як частину своїх внутрішніх процедур за напрямами навчання (оцінка програми). Також встановлено порядок, якого слід дотримуватися у разі умовного оцінювання; визначено порядок та критерії призначення експертів, які не входять до складу Комітету. Комітет своєчасно приймає відповідні рішення від імені міністра науки і вищої освіти щодо оцінки

програм з обґрунтуванням та звітами оціночних груп (Прокопчик, Кутила, & Квятковський, 2018, с.17, 30).

Список використаних джерел:

Росул, А. (2016). Науково-дослідні роботи академії ім. Яна Длугосця в Ченстохові, *Педагогіка*, т. XXV, 1, с. 19–30. <http://dlibra.bg.ajd.czest.pl:8080/Content/4065/2.pdf>

Роскі, М. (2020). Виміряти і зрозуміти. *Вимірювання якості освіти у вищих навчальних закладах*, с. 26 – 44. https://cor.sgh.waw.pl/bitstream/handle/20.500.12182/985/Rocki_Zmierzyc_i_zrozumiec.pdf?sequence=2&isAllowed=y

Прокопчик, П., Кутила, В., & Квятковський, К. (2018). *Відділ науки, освіти та національної спадщини*, інформація про результати перевірки, Система оцінювання якості освіти у ВНЗ, с.70. <https://www.nik.gov.pl/plik/id,18017,vp,20609.pdf>